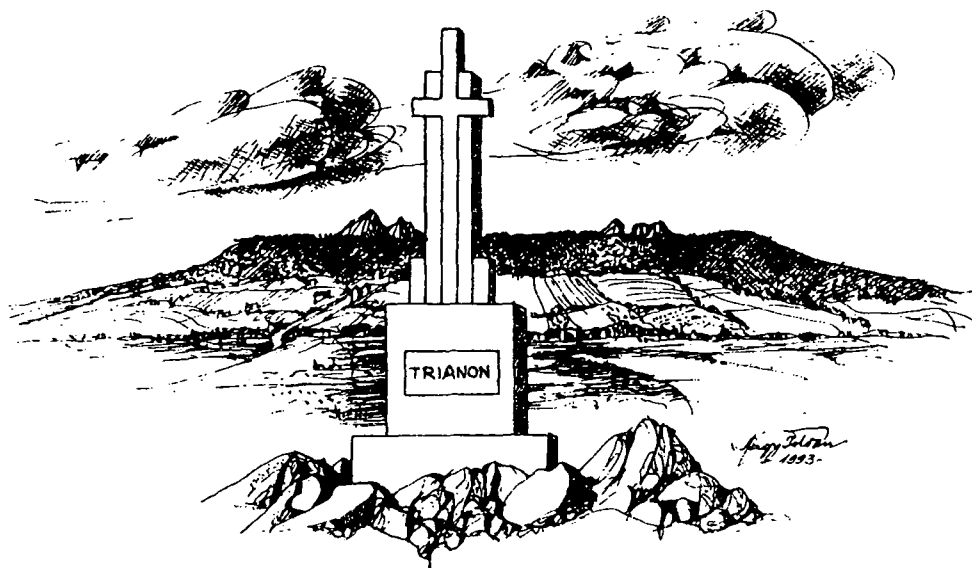

Sokrétűnek, állandóan felkészültnek, előrelátónak és tervszerűnek stb. kell lennünk, hogy **SOKRÉTŰ, FELKÉSZÜLT, ELŐRELÁTÓ** és **TERVSZERŰ** stb. embereket neveljünk.

Tudni kell **OKOSAN szeretni**, és **BÍZNI** az emberekben! Tudni kell **FELISMERNI** azt a nehéz pillanatot, amikor segíteni kell! Tudni kell **ÚZENNI** egy-egy szóval, mozdulattal, néma gesztussal... **WINKLER MÁRTA** mindezt **TUDJA, s ALKALMAZZA!**

Köszönöm, hogy betekintheztem a **KINCSKERESŐ ISKOLA** műhelymunkájába.

Egy kiállítás a sághegyi emlékkereszt alatt

A magyarság történetének ismerete hozzátartozik az általános műveltséghez, és szükséges feltétele a jó értelemben vett magyarságtudatnak, hazafias érzületnek.

Voltak azonban tények, melyekről hosszú időn át mégsem lehetett hangos szóval beszélni, rá emlékeztetni.

Ilyen volt a Trianoni béke: 1920. jún. 4., az I. világháborút követően a magyar béke-delegációknak Trianonban átnyújtott békeszerződés. Az újkori magyar történelem legnagyobb tragédiája. Nemcsak a magyar államiságot sújtotta, hanem a magyar nép érdekeit is lábbal tipor-ta. Az ország óriási veszteségeket szenvedett. A négy szomszédos ország (Ausztria, Csehszlovákia, Románia, Szerb-Horvát-Szlavón Királyság) osztozott a zsáknányon.

Magyarország területe 93.000 km²-re csökkent. 3.223.000 magyar került idegen uralom alá, kisebbségi sorba, azaz a magyarság közel egyharmada nem élhetett többé saját államában. Minden olyan területünket elvették, ahol más nemzetiségűek is éltek. Számos egyéni és családi tragédiát is okoztak e területi változások. Alig volt olyan magyar család, amelynek ne éltek volna tagjai elszakított területeken. Az új államok pedig bizalmatlanok voltak a magyarok, főleg a magyar értelmiségiek iránt, akik tömegesen veszítették el állásukat, egzisztenciájukat.

Még maguk a franciák is, akik ezt az elrendezést kiagyalták, idővel elismerték ennek tarthatatlanságát, rájöttek: ez a szerződés igazságtalan.

Dala József, a minap nyugdíjaskorba lépett kitűnő celldömölki helytörténész, az általa oly nagyon szeretett Sághegy környékének avatott tollú krónikása, most Trianont idéző kiállítást hozott létre saját gyűjteményéből: a Sághegy Vendégfogadóban. A TRIANON EMLÉKSZOBÁBAN ötvenkét tabló várta (1994 december végig) a látogatókat.

A látóvalókban bővelkedő tárlat a SÁGHEGYI TRIANONI EMLÉKKERESZT felavatásának 60 éves évfordulójára (1934-94) készült. Emlékeztetni kíván egykori őseink vallomására: hogyan sújtotta hazánkat az igazságtalan trianoni békediktátum. A helyszín fölöttébb alkalmas, hisz itt, a Sághegyen található hazánk legnagyobb, épen maradt Trianonra emlékeztető emlékműve. A bemutató jól érzékelteti a történelmi tanulságot, hogy aki múltját nem ismeri, és elődei harcát elfedi, az jövőjére sem számíthat. Okos szóval hívja fel a mai nemzedék figyelmét arra, hogy a Trianon által elszakított területeken létezik magyarság, magyar múlt és magyar történelem. Főleg a fiatal korosztálynak kell megtudnia most már annak az okát, hogy a Trianon név miért jelent örök gyászt és tragédiát nekünk, magyaroknak. Ezzel önérzetünknek tartozunk egy olyan korban, mely igyekszik ledönteni a hamis rögeszmét, hogy amiről nem beszélünk, az valójában nincs is.

Történelmi nevek 1934-ből, akik közreműködtek a TRIANONI KERESZT létrehozásában: A trianoni emlékmű megálmodója: Királyfalvi Gusztáv alsósági tanító. Tervezője Halász Jenő budapesti építész, kinek segítője volt Bezsenyi Janosits Miklós celldömölki mérnök. Az emlékmű építője: Zsolnay Lajos Mihály sárvári építő mester. Az avatóünnepség szervezője és a szavalókórus vezetője volt Szakály Dezső alsósági tanító. Az emlékkeresztet felavatta dr. Jánossy Gábor országgyűlési képviselő. Az ünnepségen részt vett gróf Takács Tolvay József altábornagy a Frontharcosok Országos elnöke, dr. Ostffy Lajos a vármegye főispánja, dr. Gerelits Elek a járás főszolgabírája, dr. Pintér József és Bíró Kálmán a nagyközség és Alsóság vezető jegyzői.

Azóta is a szépséges Sághegy oldalában magasodik a TRIANONI EMLÉKKERESZT. Messziről látható örök mementóként figyelmeztette benünket, ahogy *Dala József* dicséretre méltó kiállítása is: a határainkon túl élő magyarsággal sorsközösséget vállalva, róluk sohasem feledkezhetünk meg, hogy anyanyelvüket megőrizhessék - Kányádi Sándor szavaival élve - a világegyetemen, az emberiség életének végső határáig.

Dr. Domonkos János

